

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Н. Є. ШАМАНОВА

ЛАТИНСЬКА МОВА

**Тестові завдання
для самоконтролю та самостійної роботи
студентів**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Рекомендовано Методичною радою НУК

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2023

УДК 811:124(075.8)

Ш19

Автор

Н. Є. Шаманова, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Рецензент

Н. М. Філіппова, кандидат філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Рекомендовано Методичною радою НУК

Шаманова Н. Є.

Ш19 Латинська мова. Тестові завдання для самоконтролю та самостійної роботи студентів : методичні вказівки / Н. Є. Шаманова. – Миколаїв : НУК, 2023. – 56 с.

Тестові завдання розроблені відповідно до програми навчальної дисципліни «Латинська мова» для фахівців першого рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізації 035.10 «Прикладна лінгвістика».

Пропонується діагностичний блок у вигляді базових тестових завдань і завдань підвищеної складності до кожної теми курсу латинської мови та рекомендована література для самостійної роботи студентів.

Призначено для викладачів латинської мови та студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

УДК 811:124(075.8)

© Шаманова Н. Є., 2023

© Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, 2023

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Тести для самоконтролю.....	6
Тест I рівня складності (базовий).....	6
Тест II рівня складності (підвищений).....	23
Тест на знання латинської фразеології.....	40
Завдання для самостійної роботи.....	51
Аналіз лінгвістичних термінів.....	52
Аналіз дериватів української та англійської мов.....	53
Рекомендовані джерела інформації.....	54

ПЕРЕДМОВА

Створення збірника тестів з латинської мови викликане сучасними проблемами інтеграції української освіти до світових тенденцій загалом та Болонського процесу зокрема. Загальновизнаним є той факт, що сучасна європейська освіта більше орієнтована на можливість самостійного освоєння навчального матеріалу, а як форма контролю часто використовується тестування.

Матеріали збірника тестових завдань дібрано з урахуванням обсягу мовного матеріалу з дисципліни «Латинська мова». Пропоновані тести складено з метою опитування, контролю й самоконтролю знань, закріплення вивченого, для узагальнення, а також як елемент технології навчального процесу вони мають велике значення для інтенсифікації навчальної діяльності, сприяють повноцінному засвоєнню знань і розвитку розумових здібностей особистості.

В тестах представлена латинська граматика в її різних аспектах та основні відомості, знання яких відображає вимоги до рівня підготовки сучасного філолога, лінгвіста, перекладача.

Різномпланова побудова запитань та сформовані варіанти відповідей спрямовані на уникнення механічного заучування граматичних явищ, лексичного мінімуму та латинських афоризмів і на активізацію здобутих за час навчання знань, умінь і навичок.

Мета даного збірника полягає в наступному:

1. Допомогти студентам у засвоєнні історії латини, основ латинської фонетики та граматики (морфології) у зіставленні

з граматиною англійської та рідної мов на базі необхідного лексичного мінімуму.

2. Перевірити засвоєння навчального матеріалу та найбільш уживаних слів латини, які є особливо продуктивними в утворенні словникового запасу нових європейських мов.

Самостійна робота з латинської мови передбачає аналіз лінгвістичних термінів (алітерація, артикуляція, флексія, полісемія тощо) з точки зору їх походження та етимологічний аналіз дериватів української та англійської мов. Це сприяє розвитку лінгвістичної компетенції студентів і робить її органічним елементом філологічної освіти.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Тест I рівня складності (базовий)

1. Яка латина вивчається в сучасних навчальних закладах?
 1. Архаїчна;
 2. класична;
 3. пізня.
2. Основою для творення яких мов стала латина?
 1. Класичних;
 2. германських;
 3. романських.
3. У канцелярії якого князя латина була засобом офіційно-ділового обігу?
 1. Данила Галицького;
 2. Ярослава Мудрого;
 3. Володимира Мономаха.
4. До якої мовної сім'ї належить латина?
 1. Семіто-хамітської;
 2. індоєвропейської;
 3. самодійської.
5. Кому обов'язково слід вивчати латинську мову?
 1. Інженеру;
 2. філологу;
 3. хіміку.
6. Скільки букв у латинському алфавіті?
 1. 24;
 2. 25;
 3. 26.
7. Скільки дифтонгів у латинській мові?
 1. 2;
 2. 3;
 3. 4.
8. Коли буква *c* вимовляється як [ц]?
 1. Перед *a, u, o* та приголосними;

2. перед *e, i, y, ae, oe*;
 3. на початку і в кінці слова.
9. Які суфікси з довгим голосним?
1. *-ic-, -id-, -il-, -ol-, -ul-*;
 2. *-al-, -az-, -at-, -os-, -ur-, -ut-*;
 3. *-ed-, -or-, -ic-, -us-*.
10. На які склади ставиться наголос у багатоскладовому слові?
1. На другому складі від кінця, якщо він довгий, або на третьому від кінця слова, якщо другий склад короткий;
 2. на першому складі від кінця слова;
 3. на другому складі від кінця слова.
11. Як записуються дієслова у словник?
1. У неозначеній формі;
 2. у чотирьох формах (теперішній час, минулий час, супін та інфінітив);
 3. у теперішньому, минулому часах та неозначеній формі.
12. За якою ознакою дієслова діляться на чотири дієвідміни?
1. За особовими закінченнями;
 2. за закінченнями дієслів у неозначеній формі;
 3. за закінченнями основ дієслів.
13. На які групи діляться часи у латинській мові?
1. На групу часів недоконаного виду та групу часів доконаного виду;
 2. на групу дієслів, що мають значення конкретної дії;
 3. на групу дієслів, що мають значення абстрактної дії.
14. Які закінчення мають дієслова в неозначеній формі (інфінітиві) теперішнього часу?
1. Закінчення *-us, -a, -um*;
 2. закінчення *-re, -ri*;
 3. закінчення *-o, -or*.

15. Як утворюється наказовий спосіб теперішнього часу?
1. Друга особа однини за допомогою закінчення *-ri*, а друга особа множини за допомогою закінчення *-t*;
 2. друга особа однини за допомогою закінчення *-re*, а друга особа множини за допомогою закінчення *-tis*;
 3. друга особа однини шляхом відкидання інфінітивного закінчення *-re*, а друга особа множини шляхом додавання до основи дієслова закінчення *-te*.
16. Як утворюється заперечна форма наказового способу теперішнього часу?
1. За допомогою заперечних займенників *nemo*, *nihil* та інфінітива конкретного дієслова;
 2. друга особа однини за допомогою дієслова *noli* та інфінітива конкретного дієслова, а друга особа множини за допомогою дієслова *nolite* та інфінітива конкретного дієслова;
 3. друга особа однини за допомогою заперечної частки *ne* та інфінітива, а друга особа множини за допомогою слова *nes* та інфінітива.
17. Які часи входять у систему інфекта (недоконаного виду)?
1. Теперішній і минулий;
 2. минулий і майбутній;
 3. теперішній, минулий (Imperfectum) та майбутній (Futurum I).
18. Як утворюється теперішній час дієслів дійсного способу активного і пасивного станів?
1. Додаванням до основи дієслів відповідних суфіксів та особових закінчень;
 2. додаванням до основи дієслів особових закінчень активного і пасивного станів;
 3. шляхом зміни кореневої голосної та додаванням особових закінчень.
19. Як утворюється минулий час (Imperfectum) дійсного способу активного і пасивного станів?

1. Додаванням до основи дієслів суфіксів *-ba-* або *-eba-* та відповідних особових закінчень активного або пасивного станів;
 2. додаванням до основи дієслів закінчень активного або пасивного станів;
 3. додаванням до основи дієслів суфікса *-era-* та особових закінчень активного або пасивного станів.
20. Як утворюється майбутній час (Futurum I) дійсного способу активного і пасивного станів?
1. Додаванням до основи дієслів особових закінчень активного або пасивного станів;
 2. додаванням до основи дієслів суфікса *-era-* та особових закінчень активного або пасивного станів;
 3. додаванням до основи дієслів суфікса *-b-* або *-e-* та особових закінчень активного чи пасивного станів.
21. Які часи входять у систему перфекта (доконаного виду)?
1. Давноминулий і майбутній часи;
 2. минулий час (Perfectum), давноминулий і майбутній (Futurum II);
 3. минулий (Perfectum) і давноминулий (Plusquamperfectum).
22. Як виділяється основа перфекта?
1. Відкиданням від дієслова інфінітивного закінчення *-re*;
 2. відкиданням від другої основної форми дієслова закінчення *-i*;
 3. відкиданням від другої основної форми дієслова закінчення *-vi*.
23. Як утворюється перфект?
1. За допомогою суфіксів *-eba-*, *-era-* та особових закінчень;
 2. за допомогою допоміжного дієслова *esse*;
 3. за допомогою особових закінчень, що додаються до основи перфекта.

24. Що утворюється від основи перфекта?
1. Усі часи системи перфекта активного стану;
 2. часи системи інфекта активного і пасивного станів;
 3. минулий і давноминулий час активного і пасивного станів.
25. Яку дію виражає давноминулий час (Plusquamperfectum)?
1. Яка відбулася раніше минулої дії;
 2. що закінчилась у минулому безвідносно до її тривалості;
 3. що закінчилась у минулому, а результат її зберігається.
26. Як утворюється давноминулий час (Plusquamperfectum) активного стану?
1. Додаванням до основи перфекта особових закінчень активного стану;
 2. за допомогою суфікса *-era-* та особових закінчень активного стану;
 3. за допомогою суфіксів *-ba-*, *-eba-* та особових закінчень активного стану.
27. Як утворюється майбутній час (Futurum II) активного стану?
1. За допомогою суфікса *-er-* та особових закінчень;
 2. додаванням до основи перфекта особових закінчень;
 3. додаванням до основи перфекта суфікса *-eri-* та особових закінчень.
28. Як утворюються часи системи перфекта пасивного стану?
1. За допомогою дієприкметника минулого часу пасивного стану і форм дієслова *esse* у відповідному часі;
 2. за допомогою основи перфекта та особових закінчень пасивного стану;
 3. за допомогою допоміжного дієслова *esse* та інфінітива основного дієслова.

29. На скільки відмін діляться латинські іменники?
1. На три;
 2. на чотири;
 3. на п'ять.
30. Як визначається основа іменника?
1. Шляхом віднімання закінчення родового відмінка однини;
 2. за закінченням називного відмінка однини;
 3. шляхом віднімання закінчення називного відмінка однини.
31. За яким відмінком визначаються відміни іменників?
1. За родовим однини;
 2. за називним однини;
 3. за родовим множини.
32. Скільки відмінків у латинській мові?
1. Чотири;
 2. п'ять;
 3. шість.
33. Які іменники належать до першої відміни?
1. Які у називному відмінку однини закінчуються на *-a*, а в родовому на *-i*;
 2. які у називному відмінку однини закінчуються на *-a*, а в родовому на *-ae*;
 3. які у родовому відмінку однини закінчуються на *-a*.
34. Які відмінкові закінчення у першій відміні іменників багатозначні?
1. Закінчення *-am*, *-arum*;
 2. закінчення *-ae*, *-is*;
 3. закінчення *-as*, *-at*.
35. Які іменники належать до другої відміни?
1. Які у родовому відмінку однини мають закінчення *-i*;
 2. які у родовому відмінку однини закінчуються на *-us*;

3. які у називному і родовому відмінку однини закінчуються на *-us*.
36. Які відмінкові закінчення у другій відміні іменників багатозначні?
1. Закінчення *-os, -orum*;
 2. закінчення *-us, -e*;
 3. закінчення *-o, -is*.
37. Чим відрізняються іменники другої відміни чоловічого роду від іменників інших відмін?
1. Закінченням називного відмінка однини;
 2. наявністю кличної форми (*Vocativus*);
 3. відсутністю жіночого роду.
38. У яких відмінках не співпадають закінчення іменників другої відміни чоловічого і середнього роду?
1. У давальному і знахідному однини;
 2. у називному і кличній формі однини, а також у називному, знахідному та кличній формі множини;
 3. у родовому однини і множини.
39. Як відмінюються прикметники першої групи?
1. Відповідно за зразком іменників першої та другої відміни;
 2. за зразком іменників першої відміни;
 3. за зразком іменників другої відміни.
40. Які іменники належать до третьої відміни?
1. Які у називному відмінку однини закінчуються на *-e, -o*;
 2. які у родовому відмінку однини закінчуються на *-ie*;
 3. які у родовому відмінку однини закінчуються на *-is*.
41. До якої із трьох груп належать нерівноскладові іменники третьої відміни?
1. До голосної групи;
 2. до приголосної групи;
 3. до мішаної групи.

42. У яких відмінках іменників третьої відміни виявляються особливості голосної групи?

1. У Nom., Acc., Abl. однини та Nom., Acc. множини;
2. у Dat. однини та множини;
3. у Dat. та Abl. множини.

43. Які прикметники належать до другої групи?

1. Прикметники з двома закінченнями, спільними для усіх родів;
2. прикметники з трьома закінченнями, спільними для усіх родів;
3. прикметники, що не мають закінчення у Nom. однини *-us, -a, -um*.

44. За яким правилом відмінюються прикметники третьої відміни?

1. За зразком іменників третьої відміни;
2. за зразком голосної групи іменників третьої відміни;
3. за зразком приголосної групи іменників третьої відміни.

45. Які іменники належать до четвертої відміни?

1. Іменники усіх родів, що закінчуються у родовому відмінку однини на *-us*;
2. іменники чоловічого і середнього роду, що закінчуються у родовому відмінку однини на *-us*;
3. іменники середнього роду, що закінчуються у родовому відмінку на *-u*.

46. Які відмінки іменників четвертої відміни мають однакові закінчення?

1. Dat. та Abl. множини;
2. Nom. та Acc. однини;
3. Dat. та Acc. однини, Acc. множини.

47. Які іменники належать до п'ятої відміни?

1. Які у називному та родовому відмінках однини закінчуються на *-ei*;

2. які у родовому відмінку однини закінчуються на *-es*;
3. які у родовому відмінку однини закінчуються *-ei*.
48. Які іменники п'ятої відміни мають однину і множину?
 1. Усі без винятку;
 2. тільки два: *res* і *dies*;
 3. іменники чоловічого роду: *dies* і *meridies*;
49. Як утворюється вищий ступінь порівняння прикметників?
 1. Вищий ступінь порівняння утворюється шляхом додавання до основи прикметника суфікс *-ius*;
 2. вищий ступінь порівняння утворюється шляхом додавання до основи прикметника чоловічого і жіночого роду *-ior*, а середнього *-ius*;
 3. вищий ступінь порівняння утворюється за допомогою слова *magis*.
50. Як утворюється найвищий ступінь порівняння прикметників?
 1. За допомогою суфікса *-rim-* та закінчення *-er*;
 2. за допомогою суфікса *-lim-* та закінчення *-er*;
 3. за допомогою суфікса *-issim-* та закінчень *-us*, *-a*, *-um*.
51. Як утворюються суплетивні ступені порівняння прикметників і прислівників?
 1. За допомогою слів *magis* та *maxime*;
 2. за допомогою різних основ;
 3. за допомогою суфіксів *-ior-*, *-ius-*.
52. З якими відмінками вживаються прийменники?
 1. Із знахідним та орудним відмінками;
 2. із родовим та давальним відмінками;
 3. із давальним та знахідним відмінками.
53. Які прийменники керують знахідним відмінком?
 1. *Ad*, *ante*, *apud*, *contra*, *extra*, *inter*, *per*, *post*, *trans*, *supra*;

2. *a(b), cum, de, e(x), prae, pro, sine*;
3. *in, sub, causa, gratia*.
54. Які із займенників є особовими?
 1. *Meus, tuus, suus, noster, vester*;
 2. *ego, tu, nos, vos*;
 3. *qui, que, quod*.
55. Які із займенників є присвійними?
 1. *Aliquis, quisquam, quidam, quisquis*;
 2. *nemo, nihil, nullus*;
 3. *meus, tuus, suus, noster, vester*.
56. Які із займенників є вказівними?
 1. *Qui, que, quod*;
 2. *is, ea, id, hic, haec, hoc*;
 3. *ipse, idem, talis*.
57. Які із займенників є заперечними?
 1. *Quis, quid, qui, quae*;
 2. *iste, ille, illud*;
 3. *nemo, nihil, nullus*.
58. Чи вживаються в латинському реченні особові займенники: *я, ти, ми, ви*?
 1. Вживаються часто;
 2. не вживаються;
 3. вживаються, якщо на них падає логічний наголос, або при протиставленні.
59. Чи узгоджуються в латинській мові прикметники з іменниками?
 1. Не узгоджуються;
 2. узгоджуються в роді, числі і відмінку;
 3. узгоджуються в роді і числі.
60. Як утворюються в латинській мові кількісні числівники 18, 19, 28, 29, 38, 39, 48, 49 і т. д.?
 1. Шляхом віднімання з наступного десятка відповідно 2 і 1;
 2. складенням цифр 8 і 9 з десятками;
 3. за допомогою суфікса *-decim-*.

61. Як утворюються кількісні числівники від 200 до 900?
1. Шляхом додавання до одиниць *-centi*;
 2. додаванням до одиниць 2, 3, 6 *-centi*, а до одиниць 4, 5, 7, 8, 9 *-genti*;
 3. додаванням до одиниць *-genti*.
62. Як записуються числа римськими цифрами?
1. За принципом додавання зліва направо;
 2. за принципом віднімання справа наліво;
 3. менша цифра після більшої додається, менша цифра перед більшою віднімається.
63. Які з кількісних числівників відмінюються?
1. 1, 2, 3, сотні від 200 до 900, а також 1000;
 2. кількісні числівники не відмінюються;
 3. відмінюються тільки сотні і тисячі.
64. Як узгоджуються числівники з іменниками?
1. Кількісні числівники не впливають на відмінок іменника;
 2. кількісні числівники 1, 2, 3, сотні від 200 до 900, а також порядкові числівники узгоджуються з іменником у роді, числі і відмінку;
 3. узгоджуються з іменником тільки порядкові числівники.
65. Котрі з наведених числівників є прислівниковими?
1. *Singuli, bini, terni, quaterni, quini*;
 2. *primus, secundus, tertius, quartus, quintus*;
 3. *semel, bis, ter, quarter, quinquies*.
66. Що таке герундій і як він перекладається?
1. Це віддієслівний іменник другої відміни, що означає процес дії. Перекладається інфінітивом, іменником, а також дієприслівником;
 2. це форма інфінітива, перекладається іменником з прийменником;
 3. це віддієслівна форма, яка замінює непрямі відмінки. Перекладається означенням до іменника.

67. Як утворюється і відмінюється герундій?
1. До основи дієслова додається суфікс *-end-*. Відмінюється як іменник II-ої відміни;
 2. від основи інфекта шляхом додавання до неї суфіксів *-nd-* або *-end-* та закінчення *-i*;
 3. відмінюється як іменник II-ої відміни лише в однині.
68. В якому з речень є герундій?
1. *Castigare ridendo mores*;
 2. *Luna latrantem canem non timet*;
 3. *Disce parvo esse contentus*.
69. Які суфікси і закінчення має герундив (віддієслівний прикметник)?
1. Суфікси *-end-*, *-und-* і закінчення *-us*;
 2. суфікс *-nd-* і закінчення *-us*, *-a*, *-um*;
 3. суфікси *-nd-*, *-end-* і закінчення *-us*, *-a*, *-um*.
70. Як відмінюється і як перекладається герундив?
1. Відмінюється за зразком іменників I та II відміни в однині і множині. Перекладається означенням до іменника;
 2. відмінюється як прикметник I–II відміни. Перекладається віддієслівним прикметником у пасивній формі із значенням необхідності;
 3. відмінюється як прикметники. Перекладається безособовим реченням.
71. В якому із речень є герундив?
1. *Labores pariunt honores*;
 2. *Gladius ferit corpus, animos oratio*;
 3. *E duobus malis minus est eligendum*.
72. Як утворюється дієприкметник майбутнього часу активного стану?
1. Від основи супіна додаванням суфікса *-ur-* і родових закінчень *-us*, *-a*, *-um*;
 2. від основи інфекта додаванням родових закінчень *-us*, *-a*, *-um*;

3. від основи перфекта додаванням суфікса *-ur-* і родових закінчень.
73. Як утворюється дієприкметник минулого часу пасивного стану?
1. Від основи супіна за допомогою суфікса *-ur-* та родових закінчень;
 2. від основи супіна за допомогою родових закінчень *-us, -a, -um*;
 3. від основи перфекта за допомогою родових закінчень.
74. Як відмінюються дієприкметники минулого часу пасивного стану та майбутнього часу активного стану?
1. За зразком I–II відміни прикметників;
 2. за зразком третьої відміни іменників приголосного типу;
 3. за зразком третьої відміни прикметників.
75. Як утворюються прислівники?
1. Від прикметників за допомогою закінчення *-o*;
 2. від прикметників за допомогою закінчення *-e*;
 3. від прикметників I–II відмін за допомогою закінчення *-e*, або *-o* (деякі), від прикметників III відміни за допомогою закінчення *-iter*.
76. Що утворюється від основи супіна?
1. Від основи супіна утворюються дієприкметники минулого і майбутнього часу, іменники IV відміни, часи системи перфекта пасивного стану;
 2. від основи супіна утворюються часи системи перфекта минулого часу;
 3. від основи супіна утворюються дієприкметники теперішнього часу.
77. Який порядок слів у латинських реченнях?
1. Присудок завжди знаходиться після підмета;
 2. порядок слів у латинських реченнях відносно вільний;
 3. присудок завжди знаходиться в кінці речення.

78. Чим відрізняється активна конструкція речення від пасивної?

1. В активній конструкції присудок виражений перехідним дієсловом, а у пасивній неперехідним;
2. порядком слів у реченнях;
3. присудок в активній конструкції стоїть у активному стані, а у пасивній конструкції у пасивному стані.

79. Які форми інфінітива є в латинській мові?

1. Форми теперішнього і минулого часів активного стану;
2. у перехідних дієсловах форми усіх трьох часів активного і пасивного станів, у неперехідних дієсловах форми усіх трьох часів активного стану;
3. форми усіх часів активного стану.

80. Що виражає умовний спосіб (Conjunctivus)?

1. Дію бажану, очікувану, сумнівну, нереальну;
2. дію, що може реально відбутись за певних умов;
3. спонукання, заохочення, можливість.

81. Скільки часових форм має умовний спосіб у латинській мові?

1. Шість часових форм активного і пасивного стану;
2. дві часові форми майбутнього часу;
3. чотири часові форми в активному і пасивному стані (теперішній і три минулі часи).

82. Як утворюється теперішній час умовного способу активного і пасивного стану?

1. Додаванням до основи дієслів особових закінчень активного або пасивного стану;
2. дієслова I дієвідміни міняють кінцеву голосну *-a* на *-e*, дієслова II–IV дієвідмін додають до основи суфікс *-a*, після чого приєднуються особові закінчення активного або пасивного стану;
3. дієслова усіх дієвідмін приєднують до основи суфікс *-e-* та особові закінчення активного або пасивного стану.

83. Як утворюється минулий час (Imperfectum) умовного способу активного і пасивного стану?

1. За допомогою суфікса *-ba-* або *-eba-* та особових закінчень активного або пасивного стану;
2. за допомогою суфікса *-era-* та особових закінчень активного або пасивного стану;
3. за допомогою суфікса *-re-* (усі дієвідміни) та особових закінчень активного або пасивного стану.

84. Як утворюється минулий час доконаного виду (Perfectum) умовного способу?

1. За допомогою суфікса *-era-* та особових закінчень;
2. за допомогою суфікса *-eri-* та особових закінчень;
3. за допомогою суфікса *-isse-* та особових закінчень.

85. Як утворюється давноминулий час (Plusquamperfectum) умовного способу?

1. За допомогою суфікса *-era-* та особових закінчень;
2. за допомогою суфікса *-eri-* та особових закінчень;
3. за допомогою суфікса *-isse-* та особових закінчень.

86. Що виражає Conjunctivus у незалежних реченнях?

1. Інформацію про дію;
2. суб'єктивне ставлення до дії;
3. майбутню дію.

87. Що виражає Conjunctivus hortativus?

1. Бажання;
2. можливість;
3. заклик до дії.

88. Що виражає Conjunctivus imperativus?

1. Можливість;
2. бажання;
3. наказ.

89. Що виражає Conjunctivus prohibitivus?

1. Можливість;
2. заборону;
3. наказ.

90. Що виражає *Conjunctivus optativus*?
1. Бажання;
 2. можливість;
 3. заборону.
91. Що виражає *Conjunctivus concessivus*?
1. Бажання;
 2. припущення;
 3. можливість.
92. Що виражає *Conjunctivus potentialis*?
1. Бажання;
 2. припущення;
 3. можливість.
93. Що виражає *Conjunctivus dubitativus*?
1. Бажання;
 2. сумнів;
 3. можливість.
94. З чим пов'язані латинські прислівники в реченні?
1. З іменником;
 2. з дієсловом;
 3. з прийменником.
95. Скільки є способів утворення прислівників?
1. 5;
 2. 4;
 3. 3.
96. Як утворюються прислівники від прикметників I і II відмін?
1. Шляхом додавання до основи чоловічого роду закінчення *-e*;
 2. Шляхом додавання до основи чоловічого роду закінчення *-o*;
 3. Шляхом додавання до основи чоловічого роду закінчення *-iter*.
97. Як утворюються прислівники від прикметників III відміни?
1. Шляхом додавання до основи чоловічого роду *-e*;

2. шляхом додавання до основи чоловічого роду *-iter*;
 3. шляхом додавання до основи чоловічого роду *-o*.
98. Які відмінки можуть виступати в якості прислівників?
1. Nominativus;
 2. Genetivus;
 3. Ablativus.
99. Як може бути утворений прислівник від інших частин мови?
1. Шляхом додавання суфікса *-er-*;
 2. шляхом додавання суфікса *-tim-*;
 3. шляхом додавання суфікса *-iter-*.
100. Як перекладається назва студентського гімну “Gaudeamus”?
1. Будемо веселитися!
 2. повеселімося!
 3. нехай веселяться!

Тест II рівня складності (підвищений)

1. Скільки основних форм має латинське дієслово?
 - a) 5;
 - b) 3;
 - c) 4;
 - d) 2;
 - e) 1.
2. Скільки дієвідмін є в латинській мові?
 - a) 5;
 - b) 3;
 - c) 4;
 - d) 2;
 - e) 1.
3. Визначте за формою інфінітива, яке із дієслів належить до 4 дієвідміни:
 - a) debēre;
 - b) dormīre;
 - c) dicēre;
 - d) clamāre;
 - e) ornāre.
4. Визначте за формою інфінітива, яке з дієслів належить до 1 дієвідміни:
 - a) pugnāre;
 - b) vivēre;
 - c) finīre;
 - d) vidēre;
 - e) esse.
5. Визначте за формою 3 особи множини praesens ind.act., яке із дієслів належить до 3 дієвідміни:
 - a) parant;
 - b) servient;
 - c) movent;

- d) legunt;
- e) ornant.

6. Визначте за формою 3 особи praesens ind.act., яке із дієслів належить до 2 дієвідміни:

- a) frangunt;
- b) vivunt;
- c) mutant;
- d) audīunt;
- e) docent.

7. За допомогою якого суфікса утворюється imperfectum ind.act. дієслів 1 та 2 дієвідмін?

- a) ēbā;
- b) e;
- c) bā;
- d) a;
- e) i.

8. За допомогою якого суфікса утворюється imperfectum ind.act. дієслів 3 та 4 дієвідмін?

- a) ēbā;
- b) ē;
- c) bā;
- d) a;
- e) i.

9. Визначте за формою 3 особи множини, яке із дієслів вжите у Futurum I ind.act.:

- a) monstrant;
- b) dormiēbant;
- c) agunt;
- d) ornabuntur;
- e) legunt.

10. Що треба додати до основи інфекта дієслова videre, щоб отримати форму 3 особи множини Futurum I ind.act.?

- a) bunt;
- b) nt;

- c) bant;
- d) unt;
- e) ent.

11. Яке з наведених дієслів 1 дієвідміни вжито у формі 3 особи однини Imperfectum ind.act.?

- a) laborābat;
- b) pugnābit;
- c) ornat;
- d) monstrāvit;
- e) erat.

12. Яке з цих закінчень притаманне 1 особі множини?

- a) nt;
- b) o;
- c) mus;
- d) tis;
- e) s.

13. Які з цих закінчень не притаманні активному стану системи інфекта?

- a) m;
- b) mus;
- c) or;
- d) nt;
- e) min.

14. Визначте за формою 1 особи однини praesens ind.pass., яке з дієслів належить до 2 дієвідміни:

- a) amor;
- b) vincor;
- c) videor;
- d) teneor;
- e) servior.

15. Визначте за формою 1 особи однини, яке з дієслів має форму Futūrum I ind.pass.:

- a) vocābor;
- b) vocor;

- c) vocābar;
- d) servior;
- e) serviar.

16. Яке закінчення мають дієслова у 1 особі множини пасивного стану?

- a) -s;
- b) -mus;
- c) -mur;
- d) -ris;
- e) -nt.

17. Які дієслова вжито у теперішньому часі?

1. amabo	4. dicit	7. docet
2. scribes	5. ducemus	8. credetis
3. scimus	6. audiunt	9. sentit

18. Визначте форму дієслів:

1. dividunt	a) 3 sing.,
2. finit	b) 3 pl,
3. finiuntur	c) Praesens ind. act,‘
4. habet	d) Praesens ind. pass.

19. Допишіть дієслівні форми (Praesens):

- 1. serv...nt;
- 2. fin...t;
- 3. mut...nt;
- 4. leg...ris.

20. Визначте форму дієслів:

1. dividis	a) 2 sing.,
2. finitis	b) 2 pl,
3. finiris	c) Praesens ind. act,
4. habemini	d) Praesens ind. pass.

21. Допишіть дієслівні форми (Imperfectum):

- 1. orna...t;
- 2. habe...tis;
- 3. dic...nt;
- 4. senti...ntur;
- 5. doce...mus.

22. За допомогою яких суфіксів утворюється Futurum I?
1. -b-; 4. -o; 7. -t;
 2. -ba- ; 5. -s; 8. -i;
 3. -eba- ; 6. -a; 9. -e.
23. Які дієслова вжито у теперішньому часі?
1. amabo; 4. dicit; 7. docet;
 2. scribes; 5. ducemus; 8. credetis;
 3. scimus; 6. audiunt; 9. sentit.
24. Поставте дієслово у правильній формі:
- a) Stellae viam nautis. (monstrāre);
 - b) Finis ... opus, (coronāre);
 - c) Discipulae in schoolam (venīre);
 - d) Statua a puellis (ornāre).
25. Допишіть дієслівні форми (servire, finire, munire, cingēre, adhibēre):
- a) serv...nt;
 - b) fin...t;
 - c) mun...nt;
 - d) cing...t;
 - e) adhib...tur.
26. Визначте форму дієслів:
1. dividunt a) 3 sing.,
 2. finit b) 3 pl,
 3. finiuntur c) Praesens ind. act,
 4. habet d) Praesens ind. pass.
27. Назви граматичних категорій:
1. стан a) activum
 2. спосіб b) tempus
 3. час c) pluralis
 4. число d) genus
 5. modus f) numerus
28. Визначте особові форми дієслів:
1. laboro a) 1 sing.
 2. debes b) 3 sing.

3. clamat	c) 2 pl.
4. habemus	d) 1 pl.
	e) 2 sing.
29. Визначте дієвідміну дієслів:
1. punīre	a) IV
2. monstrāre	b) II
3. debēre	c) I
4. credēre	d) III
5. ornāre	
6. dormīre.	
30. Додайте до основи дієслова особове закінчення (при необхідності з допомогою єднальних голосних):
1) orna...	(він прикрашає);
2) senti...	(вони відчують);
3) erra...	(ви помиляєтесь);
4) debe...	(ти повинен).
31. До 1 відміни належать іменники:
a) popŭlus, i, m, arbīter, tri, m;
b) decretum, i, n, furtum, i, n;
c) culpa, ae, f, iustitia, ae, f.
32. Відміна іменника визначається за закінченням:
a) Nom. sg.;
b) Gen. sg.;
c) Nom. plur.
33. Яке з наведених закінчень властиве іменникам 1 відміни?
a) ārum;
b) ōrum;
c) ērum.
34. До 1 відміни належать іменники:
a) magistrātus, us, m; motus, us, m;
b) arma, ōrum, n; causa, ae, f;
c) scriba, ae, m, centuria, ae, f.
35. До 1 відміни належать переважно іменники:

- а) чоловічого роду;
 - б) жіночого роду;
 - с) середнього роду.
36. До 2 відміни належать іменники:
- а) magistrātus, us, m; motus, us, m;
 - б) arma, ōrum, n; decrētum, i n;
 - с) scribe, ae, m, centuria, ae, f.
37. Визначте прикметники 1–2 відміни:
- а) bonus, a, um; liber, ěra, ěrum;
 - б) celer, celĕris, celĕre; pulcher, chra, chrum;
 - с) legalis, e; par, paris.
38. Визначте форму Acc. plur.:
- а) culpam;
 - б) decreta;
 - с) causa.
39. Яке з наведених закінчень властиве іменникам 2 відміни?
- а) as;
 - б) os;
 - с) es.
40. До 3 відміни належать іменники:
- а) reus, rei, m; motus, us, m;
 - б) popŭlus, i, m; decrētum, i, n;
 - с) venditio, ōnis, f; munus, ěris, n.
41. Визначте прикметники 1–2 відміни:
- а) privātus, a, um; par, paris;
 - б) acer, acris, acre; liber, ěra, ěrum;
 - с) aequus, a, um; miser, sĕra, sĕrum.
42. Визначте форму Nom. plur.:
- а) causam;
 - б) matrimonia;
 - с) poena.
43. Яке з наведених закінчень властиве іменникам 2 відміни?
- а) um;

- b) am;
 - c) em.
44. Nom. plur. іменника *lex, legis, f*- закон:
- a) leges;
 - b) legi;
 - c) legia.
45. Іменники 2 відміни у родовому відмінку однини мають закінчення:
- 1) -ae;
 - 2) -is;
 - 3) -es;
 - 4) -us;
 - 5) -i;
 - 6) -um.
46. Визначте відмінкові форми іменників 1 відміни:
1. silvas	a) Ace. sing.
2. vitam	b) Acc. pl.
3. insularum	c) N. sing.
4. terrā	d) G. sing.
	e) G. pl.
	f) Abl. Sing.
47. Визначте відміну іменників:
1. populus, i m	a) II
2. amor, oris m	b) III
3. initium, i n	c) IV
4. secale, is n	e) I
5. res, ei f	f) V
6. tabula, ae f	
7. tempus, oris n	
8. fructus, us m	
9. civis, is m	
10. amicus, i m.	
48. Узгодьте прикметник *bonus, a, um*- – добрий, а, е з іменниками:

1. amicus...;
 2. concordia...;
 3. nauta...;
 4. spes...
49. Напишіть відмінкові форми: *flos albus* – біла квітка:
- a) Gen. Sing.;
 - b) Nom. Pl.;
 - c) Acc. Pl.;
 - d) Acc. Sing.
50. Напишіть відмінкові форми: *homo sapiens* – розумна людина:
- a) Gen. Sing.;
 - b) Nom. Pl.;
 - c) Acc. Sing.;
 - d) Dat. Sing.
51. Вищий ступінь порівняння прикметників утворюється за допомогою суфіксів:
- 1) -issim-;
 - 2) -ior-;
 - 3) -rim-;
 - 4) -eus-;
 - 5) -ius-;
 - 6) -is-.
52. Утворіть найвищий ступінь порівняння прикметників:
- 1) magnus, a, um – ...;
 - 2) simplex, icis – ...;
 - 3) humilis, e – ...;
 - 4) ruber, bra, brum – ...
53. Визначте, які з поданих прикметників вжиті у вищому ступені:
- 1) gracilior;
 - 2) peius;
 - 3) nigerrimus;
 - 4) potentissimus;

- 5) melius;
- 6) maxima.

54. Вкажіть звичайний ступінь порівняння поданих прикметників:

1. melior	a) bonus, a, um
2. pauperrima	b) malus, a, um
3. peius	c) parvus, a, um
4. minus	d) pauper, eris
5. pessimum	
6. melius	
7. pauperior	

55. Яке з поданих слів є прикметником у найвищому ступені?

- a) dives;
- b) miserius;
- c) atrocissimus;
- d) populus.

56. У якому з варіантів правильно утворено найвищий ступінь порівняння (gradus superlativus) прикметника *niger*; *nigra*, *nigrum* – чорний:

- 1. nigerrimus, -a, -um;
- 2. nigrior, nigrius;
- 3. nigriissimus, -a, -um;
- 4. nigerrissimus, -a, -um.

57. Іменник *fides*, *ei* належить до:

- a) 1 відміни;
- b) 5 відміни;
- c) 3 відміни;
- d) 2 відміни.

58. Який прикметник вжитий у найвищому ступені?

- a) divitissimus;
- b) miser;
- c) acerius;
- d) liber.

59. Яке із поданих слів є прислівником у вищому ступені:
a) *brevior*;
b) *brevius*;
c) *brevissime*;
d) *breve*.
60. Іменник *spes, ei* належить до:
a) 1 відміни;
b) 5 відміни;
c) 3 відміни;
d) 4 відміни.
61. Яке із поданих слів є прислівником у вищому ступені:
a) *altior*;
b) *altissime*;
c) *altius*;
d) *altus*.
62. Іменник *exercitus, us* належить до:
a) 1 відміни;
b) 4 відміни;
c) 3 відміни;
d) 2 відміни.
63. Від поданих дієслів утворіть дієприкметники теперішнього часу активного стану:
1. *ornare* – ... ;
2. *portare* – ... ;
3. *florēre* – ... ;
4. *audire* –
64. Час *Perfectum* активі утворюється від:
a) основи інфекта;
b) основи супіна;
c) основи перфекта.
65. Час *Futurum II* утворюється за допомогою суфіксів:
a) *-er-*;
b) *-eba-*;
c) *-era-*;

- d) -b-;
- e) -ba-;
- f) -eri-;
- g) -eru-;
- h) -ero-.

66. Визначте дієслова, вжиті у давноминулому часі:

- a) porto;
- b) fecit;
- c) ornaveram;
- d) fuerit;
- e) facio;
- f) docuerat;
- g) erramus;
- h) fueras.

67. Утворіть дієслівні форми відповідно до перекладу:
porto, avi, atum, are – носити:

- a) я приніс – ... ;
- b) його принесли;
- c) ми принесемо;
- d) їх принесли.

68. Утворіть дієслівні форми відповідно до перекладу:
lego, legi, lectum, ēre – читати:

- a) ти прочитав – ... ;
- b) вона була прочитана;
- c) їх прочитають;
- d) вони прочитали.

69. Визначте дієслівні форми:

1. potueram	a) Perf. ind. act.
2. erraverunt	b) Plusquam. ind. act.
3. fuisti	c) Fut II ind. pass.
4. ornatus sum	d) Perf. ind. pass.
5. fueram	
6. audita erit	
7. fecit	
8. actus est.	

70. Третя словникова форма дієслова – це:
a) supinum;
b) 1 особа sg. praesens ind. act.;
c) infinitivus praesentis activi.
71. До системи Perfectum належать:
a) Perfectum, Imperfectum, Plusquamperfectum;
b) Perfectum, Praesens, Futurum I;
c) Perfectum, Futurum II, Plusquamperfectum.
72. Futurum II activi утворюється від основи:
a) infectum;
b) perfectum;
c) supinum.
73. Четверта словникова форма дієслова – це:
a) supinum;
b) infinitivus praesentis activi;
c) 1 ос. одн. perfectum ind. act.
74. Perfectum indicativi activi дієслово *esse* – бути в 1 особі множини має форму:
a) fui;
b) fuisti;
c) fuimus;
d) fuerunt.
75. Participium perfecti passivi утворюється від основи:
a) infectum;
b) perfectum;
c) supinum.
76. Перша словникова форма дієслова:
a) 1 ос. одн. perfectum ind. act.;
b) supinum;
c) 1 ос. одн. praesens ind. act.
77. Futurum I утворюється від основи:
a) infectum;
b) perfectum;
c) supinum;
d) infinitivus.

78. Яке з підкреслених дієслів має форму Praesens ind. pass.?

- a) Ut salutābīmus, ita salutābīmur;
- b) Ut salutas, ita salutābēris;
- c) Ut salutas, ita salutāris;
- d) Neptūnus a nautis adorābātur;
- e) Neptūnus a nautis adorātur.

79. Яке з підкреслених дієслів має форму Imperfectum ind. pass.?

- a) Describēbātur ab Homēro bellum longum.;
- b) Describētur ab Homēro bellum longum;
- c) Describītur ab Homēro bellum longum;
- d) Homērus describēbat bellum longum;
- e) Poēta describet bellum longum.

80. Яке з підкреслених дієслів має форму Futurum I ind. pass.?

- a) Fabŭla a te legītur;
- b) Fabŭla a te legēbātur;
- c) Fabŭla a te legētur;
- d) Fabulam legīmus;
- e) Fabŭlam legēmus.

81. Яке з підкреслених дієслів вжито з помилкою?

- a) Illi libri legi debent;
- b) Illi libri lēgere debent;
- c) Discipiili a magistris docēbantur;
- d) Discipiili a magistris docēbītur;
- e) Terra fluvio irrigātur.

82. Який з підкреслених додатків у пасивній конструкції вжито з помилкою?

- a) Laudor a magistro;
- b) Vita ab amīcis ornatur;
- c) Statua a rosas ornatur;
- d) Sanāmur medīcis;
- e) Victoria concordiā gignītur.

83. Які числівники відсутні у латинській мові?

- a) кількісні;
 - b) порядкові;
 - c) розділові;
 - d) прикметникові;
 - e) прислівникові.
84. Які з цих числівників є основними у латинській мові?
- a) quattuordĕcim;
 - b) quattuor;
 - c) quadraginta;
 - d) quadringenti;
 - e) mille.
85. Які числівники є похідними?
- a) tres;
 - b) tredĕcim;
 - c) triginta;
 - d) viginti;
 - e) trecenti.
86. Які числівники є складеними похідними?
- a) unus;
 - b) undĕcim;
 - c) undeviginti;
 - d) centum;
 - e) mille.
87. Які з цих числівників не відмінюються?
- a) unus;
 - b) quinque;
 - c) quadringenti;
 - d) sexaginta;
 - e) centum.
88. У яких афоризмах вжито кількісні числівники?
- a) Unum castigābis, centum emendābis;
 - b) Tertium non datur;
 - c) Tres faciunt collegium;
 - d) Ut salutas, ita salutāberis;
 - e) Alter ego.

89. У яких афоризмах вжито прислівникові числівники?
- a) Avaritia prima scelërum mater;
 - b) Bis repetīta placēbunt;
 - c) Ex vitio alterius sapiens emendat suum;
 - d) Bis dat, qui cito dat;
 - e) Duos qui lepëres sequitur, neutrum cëpit.
90. У яких афоризмах немає порядкових числівників?
- a) Duōbus ligantībus tertius gaudet;
 - b) E duōbus malis minus est eligendum;
 - c) Tertium non datur;
 - d) Una hirundo non facit ver;
 - e) Primus inter pares.
91. Які назви місяців походять від числівників, що вказували на їхнє місце від початку року?
- a) Augustus;
 - b) Quintīlis;
 - c) Januarius;
 - d) October;
 - e) December.
92. Виберіть правильний варіант запису дати: *Annus millesimus quingentesimus tricesimus*.
- a) 1503 p.;
 - b) 1533 p.;
 - c) 1513 p.;
 - d) 1530 p.;
 - e) 1350 p.
93. Число MMDXLVIII арабськими цифрами записується:
- a) 2548;
 - b) 3263;
 - c) 2148.
94. Число 2957 римськими цифрами записується:
- a) MCMDVII;
 - b) MMDCCCLVII;
 - c) MMCMLVII.

95. Число MCLXIV арабськими цифрами записується:
a) 1964;
b) 1175;
c) 1164.
96. Число 1865 римськими цифрами записується:
a) MCMLXV;
b) MDCCCLXV;
c) MDCCCDXV.
97. Кон'юнктив у латинській мові може перекладатися:
a) теперішнім часом;
b) умовним способом;
c) наказовим способом;
d) майбутнім часом;
e) описовими формами.
98. Визначте правильний переклад речення: Audiatur et altēra pars!
a) Вислухали й іншу сторону;
b) Нехай буде вислухана й інша сторона;
c) Будемо слухати й іншу сторону;
d) Вислухали б і іншу сторону;
e) Якби ви вислухали й іншу сторону.
99. Який вид кон'юнктива представлений у дієслівній формі “gaudeamus”:
a) conjunctivus hortativus;
b) conjunctivus imperativus;
c) conjunctivus optativus;
d) conjunctivus concessivus;
e) conjunctivus potentialis.
100. Рядок “Vivat academia” зі студентського гімну “gaudeamus” перекладається:
a) Слава академії;
b) Хай живе академія;
c) Буде жити академія;
d) Жива академія;
e) О, якби жила академія.

ТЕСТ НА ЗНАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

1. Який латинський вираз відповідає українському прислів'ю: «Хто рано встає, тому бог дає»?

- a) Finis coronat opus;
- b) Sero venientibus ossa;
- c) Aurora musis amica;
- d) Mens sana in corpore sano;
- e) Una hirodo non facit ver.

2. Який крилатий латинський вираз став назвою вірша укр. письменниці Лесі Українки?

- a) Dictum – factum.
- b) Dum spiro, spero.
- c) Scientia potential est.
- d) Contra spem spero.
- e) Festina lente.

3. В якій ситуації вживають вираз «*Est modus in rebus*»?

- a) Коли треба швидко закінчити роботу;
- b) коли існує межа для всього;
- c) коли говорять про злиденне життя;
- d) коли в чомусь відмовляють;
- e) коли щось забороняють.

4. Який синонімічний вираз відповідає латинському «*Alea jacta est*»?

- a) Перейти Рубікон;
- b) перемогти або вмерти;
- c) папір не червоніє;
- d) спіши поволі;
- e) кожному своє.

5. Який латинський вираз використовується, щоб позначити надмірне перебільшення події?

- a) Aquila non captat muscus;
- b) Aquila volare doces;

- c) Non multa, sed multum;
- d) Clavus claro pellitur;
- e) Ex Musca elephantum facis.

6. Який лат. афоризм є унаочненням мовчазної згоди з ганебними діями:

- a) Cognosce te ipsum;
- b) Ex nihilo nihil;
- c) Cum tacent, clamant;
- d) Ut salutas, ita salutaberis;
- e) Pulsate et aperietur vobis.

7. Основний постулат діалектики «*Non progrēdi est regrēdi*» означає:

- a) Прогрес потрібен в усьому;
- b) відмову від нового, прогресивного;
- c) прогрес – двигун науки;
- d) рух до нового, прогресивного;
- e) не завжди прогрес означає щось нове.

8. Вигук політика і красномовця античності Цицерона «*O tempora! O mores!*» означає:

- a) Обурення певним суспільним явищем;
- b) диступ є корисною справою;
- c) важливість навчання;
- d) темп життя повільний;
- e) нерозумну людину.

9. Який лат. вираз відповідає українському «стріляти по горобцях з гармати»?

- a) Quod licet jovi, non licet bovi;
- b) Aquila non captat muscus;
- c) Manus manum lanat;
- d) Est modus in rebus;
- e) Mare verborum, gutta rerum.

10. В якому лат. афоризмі говориться про перемогу, здобуток за дуже короткий проміжок часу?

- a) Haud semper erat fama;
- b) Dictum – factum;

- c) Volens – nolens;
- d) Veni, vidi, vici;
- e) Aut vincere, aut mori.

11. Який афоризм вживають, коли йдеться про заклик до виконання обіцянок:

- a) Dictum – factum;
- b) Mendax etiam fur est;
- c) Dixi et animam levavi;
- d) Vox unius, voc nullius;
- e) Tertium non datur.

12. Афоризм римського філософа Сенеки «*Per aspera ad astra*» вказує на:

- a) труднощі життя;
- b) повагу до померлих;
- c) необхідність подолання труднощів для досягнення мети;
- d) важливість навчання;
- e) значення астрології в житті людини.

13. Який латинський вираз відповідає українському прислів'ю: «Як гупнеться, так і відгукнеться»?

- a) Ubi concordia, ibi victoria;
- b) Aut vincere, aut mori;
- c) Ut salutas, ita salutaberis;
- d) Ad vitam, aut culpam;
- e) Qui seminat mala, metet mala.

14. Який крилатий вираз відповідає українському прислів'ю: «Коли рак свисне»?

- a) Lupus non mordet lupum;
- b) Ad Kalendas Graecas;
- c) Anno Dommi;
- d) Ante meridiem;
- e) Post meridiem.

15. В якому латинському афоризмі говориться про те, що істина важливіша над усе?

- a) In vino veritas;

- b) Verum amicum pecunia non parabis;
- c) Primus inter pares;
- d) Amicus Plato, sed magis amica veritas;
- e) Veritas odium parit.

16. Яке словосполучення використовують, щоб позначити щось невідоме?

- a) Nudis verbis;
- b) Tabula rasa;
- c) Nec plus ultra;
- d) Vice versa;
- e) Terra incognita.

17. Яке латинське прислів'я співвідноситься з поняттям «несподіванка»?

- a) Bellum frigidum;
- b) Deus ex machina;
- c) Rara avis;
- d) Corvus albus;
- e) Alter ego.

18. Вставте пропущене слово: «*Finis ... opus*»:

- a) triumphat;
- b) oppugnabat;
- c) laborat;
- d) coronat;
- e) pingit.

19. Як римляни говорили про щось цілковито таємне?

- a) Sub hasta;
- b) Sub rosa;
- c) Causa causarum;
- d) Tabula rasa;
- e) Terra incognita.

20. Який афоризм відповідає українському: «Не такий страшний чорт, як його малюють»?

- a) Nec plus ultra;
- b) Tacent, satis laudant;

- c) Diabolus non est tam ater, ac pingitur;
 - d) Pecunia non olet;
 - e) Non omnis moriar.
21. Продовжіть афоризм: «*Medicus curat, natura...*»:
- a) cavat;
 - b) lavat;
 - c) cantat;
 - d) necat;
 - e) sanat.
22. Який вираз стали вживати після перекладу Біблії?
- a) O tempora, o mores!;
 - b) Quod licet Jovi, non licet bovi;
 - c) Qui habet aures audiendi, audiat!;
 - d) Anno Domini;
 - e) Nota bene.
23. Який афоризм не вживають, коли кажуть про справжню дружбу?
- a) Amicus Plato, sed magis amica veritas;
 - b) Vitae sal – amicitia;
 - c) Tempora si fuerint nubila, solus eris;
 - d) Novos amicos dum paras, veteres cole;
 - e) Verum amicum pecunia non parabis.
24. Який афоризм вживають для назви довідника?
- a) Copia verborum;
 - b) Tabula rasa;
 - c) Nota bene;
 - d) Vade mecum;
 - e) Ex officio.
25. Який афоризм не має нічого спільного з людськими помилками?
- a) Errando discimus;
 - b) Errare humanum est;
 - c) Quod nocet, docet;
 - d) Lapsus linguae;
 - e) Dura lex, sed lex.

26. Який латинський афоризм відповідає українському «Про вовка промовка»?

- a) Lupus in fabiila;
- b) Lupus non mordet lupum;
- c) Lupum auribus tenere;
- d) Luna latrantem canem non timet;
- e) Ex voto.

27. У якій ситуації вживають вираз: «*Aqua et panis – vita canis*»?

- a) Коли говорять, що життя неможливе без води;
- b) коли йдеться про те, що собака – найкращий друг;
- c) коли говорять про злиденне життя;
- d) коли говорять про цілющу силу води;
- e) коли говорять про користь хліба.

28. У якій ситуації вживають вираз: «*De gustibus et coloribus non est disputandum*»?

- a) Коли у чомусь відмовляють;
- b) коли мова йде про повагу до смаку іншої людини;
- c) коли говорять про те, що колір комусь не личить;
- d) коли говорять про те, що у дискусії народжується істина;
- e) коли говорять про те, що диспут є корисною справою.

29. У якій ситуації вживають вираз: «*Sine ira et studio*»?

- a) Коли говорять про об'єктивність;
- b) коли говорять про важливість навчання;
- c) коли говорять про нерозумну людину;
- d) коли говорять про кохання;
- e) коли щось забороняють.

30. У якій ситуації вживають вираз: «*Nota bene*»?

- a) Коли треба вивчити ноти;
- b) коли треба щось занотувати;
- c) коли треба на щось звернути увагу;
- d) коли говорять про гарну мелодію;
- e) коли говорять про добрі справи.

31. Який афоризм вживають, коли говорять про найкращого друга?

- a) Amicus Plato, sed magis amica veritas;
- b) Vitae sal – amicitia;
- c) Alter ego;
- d) Novos amicos dum paras, veteres cole;
- e) Fit fabricando faber.

32. Який афоризм вживають, коли йдеться про повагу до померлих?

- a) Est modus in rebus;
- b) Si vivis Romae, Romano vivito more;
- c) Memento mori!;
- d) Vulpes pilum mutat, non mores;
- e) De mortuis aut bene, aut nihil.

33. Який вираз можна передати словами Т. Г. Шевченка: «У всякого своя доля...»?

- a) In medias res;
- b) Est modus in rebus;
- c) Status quo;
- d) Suum cuique;
- e) A casu ad casum.

34. Який афоризм відповідає українському: «Дарованому коневі у зуби не дивляться»?

- a) Equi donati dentes non sunt inspiciendi;
- b) Non qua itur, sed qua eundum est;
- c) Non fumus absque igne;
- d) Noli tacere, si dicere debes;
- e) De gustibus et coloribus non est disputandum.

35. Вислів *Quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentes* (Vergilius, «Aeneis») стосується:

- a) щита Ахілла;
- b) яблука розбрату;
- c) Ахіллесової п'яти;
- d) Троянського коня;
- e) бога Юпітера.

36. Який латинський вираз відповідає прислів'ю «Що можна пану, того не можна Івану»?

- a) *Una hirudo non facit ver;*
- b) *Mens sana in corpore sano;*
- c) *Quod licet Jovi, non licet bovi;*
- d) *Honores mutant mores, sed raro in meliores;*
- e) *Amicus certus in re incerta cernitur.*

37. Який латинський вираз вживають для підкреслення значення повторення для систематизації знань?

- a) *Domus propria, domus optima;*
- b) *Nihil agenti dies longus est;*
- c) *Haud semper erat fama;*
- d) *Repetitio est mater studiorum;*
- e) *Multi multa sciunt, nemo omnia.*

38. Що є девізом Олімпійських ігор?

- a) *Par pari refertur;*
- b) *Festina lente!;*
- c) *Citius, altius, fortius!;*
- d) *Dum spiro, spero;*
- e) *Contra spem spero.*

39. В якому виразі підкреслюється перевага якості над кількістю?

- a) *Non multa, sed multum;*
- b) *periculum in mora;*
- c) *Tabula rasa;*
- d) *In medias res;*
- e) *Omnea mea mecum porto.*

40. Який афоризм вживають, коли кажуть, що на помилках вчаться?

- a) *Errare humanum est;*
- b) *Errando discimus;*
- c) *Omnia mutantur, nihil interit;*
- d) *Vir bonus semper tiro;*
- e) *Usus magister optimus.*

41. Виберіть правильне продовження крилатого вислову
«*Ante victoriam...*»:

- a) tertius gaudet;
- b) neutrum capit;
- c) centum emendabis;
- d) ne canas triumphum;
- e) quam nunquam.

42. Виберіть правильне продовження крилатого вислову
«*Melius sero...*»:

- a) sed vita discumus;
- b) exempla trahunt;
- c) quam nunquam;
- d) non manducet;
- e) centum emendabis.

43. Виберіть правильне продовження крилатого вислову
«*Duos qui lepores sequitur...*»:

- a) caput nescit;
- b) non hominem locus;
- c) sed raro in meliores;
- d) neutrum capit;
- e) ne canas triumphum.

44. Парафраза «Якщо хочеш миру – готуй мир» латинською мовою звучить:

- a) si vis pacem, para bellum;
- b) si vis pacem, para pacem;
- c) panem et circenses;
- d) neno duobus servire potest;
- e) salus populi suprema lex.

45. Спеціальна фразеологічна формула «що й треба було довести», якою завершуються всі доведення, латинською мовою звучить:

- a) Est modus in rebus;
- b) dictum – factum;

- c) vive valeque;
- d) Quod erat demonstrandum;
- e) status quo.

46. Один із найважливіших юридичних принципів, що передбачає об'єктивність, неупередженість при розгляді судових справ, латинською мовою звучить:

- a) de facto;
- b) dura lex, sed lex;
- c) Audiatur et altera pars;
- d) divide et impera;
- e) cognosce te ipsum.

47. Виберіть правильне продовження латинського вислову «*Verus amicus amore, ...*»:

- a) more, ore, re cognoscitur;
- b) adversus non est;
- c) centum emendabis;
- d) nos muntantur in illis;
- e) sed raro in meliores.

48. На фронтоні храму Аполлона в Дельфах було вміщено напис:

- a) Omnia mea mecum porto;
- b) Tertium non datur;
- c) Nosce te ipsum;
- d) O tempora, O mores!;
- e) Cogito, ergo sum.

49. Який латинський афоризм вживають, коли мова йде про терпіння, тверде та неухильне бажання домогтися свого:

- a) Haud semper erat fama;
- b) Otium post negotium;
- c) Clavus clarvo pellitur;
- d) Sapienti sat;
- e) Qutta cavat lapidem.

50. В якому значенні використовується латинський афоризм «*Volens – nolens*»:

- a) краще пізно, ніж ніколи;
- b) розумному досить;
- c) перший серед рівних;
- d) хоч-не-хоч;
- e) міра є в усьому.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Аналіз лінгвістичних термінів

Проаналізуйте наступні лінгвістичні терміни, визначте їх походження і дайте їх тлумачення.

Приклад аналізу:

ТЕРМІН	ПОХОДЖЕННЯ	ТЛУМАЧЕННЯ

абревіатура	флексія
афіксація	префікс
палаталізація	суфікс
інтонація	інверсія
субстантивація	денотація
модальність	конотація
адекватність	моносемія
африкат	полісемія
ад'єктивація	вокалізм
алітерація	аспірація
артикуляція	субституція
лабіалізація	еквівалентність
акцентуація	номіналізація
редукція	аглотинація
транскрипція	ампліфікація
транслітерація	антиципація
вербалізація	апроксимація
конверсія	деривація
асиміляція	імпліцитний
суб'єкт	когезія
предикат	експліцитний
об'єкт	компіляція

інтерпретація
лінгвістика
контекст

іллокуція
редуплікація
редукція

Аналіз дериватів української та англійської мов

Визначте, від яких латинських слів походять деривати:

в українській мові

університет
факультет
лабораторія
легальний
варіант
дублікат
фемінізм
аудиторія
доцент
кредит
куратор
студент
альтернатива
приватний
вербальний
унікальний
футуризм
когнітивний
пацифіст
мілітаризм
оптимізм
візуальний
ерудиція
прерогатива
референдум

в англійській мові

patriot
nautical
fabulous
vital
school
memory
language
dominate
negotiate
auxiliary
local
narration
verbal
abundant
popular
various
labour
matrimonial
paternal
final
manual
casual
fidelity
student
marine

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. – Київ: Вища школа, 1985. – 360 с.
2. Корж Н. Г., Луцька Ф. Й. Із скарбниць античної мудрості. – К.: Вища школа, 1989 р.
3. Шовковий В. В. Латинські крилаті вислови і прислів'я. – К., 2015. – 128 с.
4. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. – 1-е видання. – Київ: Головна редакція «Українська радянська енциклопедія» (УРЕ), 1974. – 776 с. – Режим доступу: <https://ev.vue.gov.ua/publications/arkhiv-publikatsiy/ho-lovna-redaktsiia-ukrainskoi-radianskoi-entsyklopedii/slovnyk-inshomovnykh-sliv-za-red-o-s-melnychuka-1-e-vydannia-kyiv-holovna-redaktsiia-ukrainska-radianska-entsyklopediia-ure-1974-776-s/>
5. Сторчова Т. В. Латинська мова : підручник / Т. В. Сторчова, Ж. Г. Гуменюк. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 512 с.
6. Шаманова Н. Є. Латинська мова : навч. посібник / Н. Є. Шаманова. – Миколаїв: НУК, 2020. – 126 с. – Режим доступу: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5224/Shamanova%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Навчальне видання

ШАМАНОВА Наталія Євгенівна

ЛАТИНСЬКА МОВА

**Тестові завдання
для самоконтролю та самостійної роботи
студентів**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Комп'ютерний набір тексту *С. С. Левентир*
Комп'ютерне верстання *В. В. Москаленко*
Коректор *О. Є. Вакула*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 3,9. Тираж 100 прим. Вид. № 51. Зам. № 2108-28.
Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025
E-mail : publishing@nuos.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.